

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Fakulta architektury

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Brno, 2017

Miroslava Panáčková

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY

FACULTY OF ARCHITECTURE

ÚSTAV PAMÁTKOVÉ PÉČE

DEPARTMENT OF MONUMENT CARE

STARO - NOVÉ MĚSTSKÉ LÁZNĚ

OLD - NEW URBAN SPA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Miroslava Panáčková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

doc. Ing. arch. Ivo Boháč, Ph.D.

BRNO 2017

Zadání bakalářské práce

Číslo práce: FA-BAK0051/2016
Ústav: Ústav památkové péče
Studentka: **Miroslava Panáčková**
Studijní program: Architektura a urbanismus
Studijní obor: Architektura
Vedoucí práce: **doc. Ing. arch. Ivo Boháč, Ph.D.**
Akademický rok: 2016/17

Název bakalářské práce:

Staro - nově městské lázně

Zadání bakalářské práce:

Obnova a využití bývalých městských lázní v Brně - Zábrdovicích s ohledem na předpokládaný rozvoj sousedních částí města.

Cílem práce je vyhledání optimálního využití této významné památky brněnského funkcionalismu a návrh architektonické úpravy (včetně možnosti nové přístavby) areálu ve vazbě na nejbližší okolí.

Rozsah grafických prací:

Urbanisticko -architektonická studie

TEXTOVÁ ČÁST

Textová část bude obsahovat Průvodní zprávu projektu na formátu A4 (297 x 210 mm) na výšku. Minimální rozsah průvodní zprávy bude max.3 normostrany (60 úhozů na řádek, 30 řádků na stranu - tj. např. písmo Arial, velikost 12, řádkování odstavce 1.5, okraje 25 mm).

VÝKRESOVÁ ČÁST

SITUACE

Situace navrhované zástavby a okolí v rozsahu dle podkladu P.02. Výkres musí dostatečným způsobem dokumentovat urbanistické řešení, zejména plochu zastavěnou nadzemními podlažními, plochu zastavěnou podzemními podlažními, napojení stavby na dopravní infrastrukturu.

PŮDORYSY - MĚŘÍTKO 1:200 (1:100)

Půdorysy všech podlaží (typická tj. opakující se podlaží znázorněna pouze jednou s uvedením ostatních shodných podlaží). Jednotlivé plány musí dostatečným způsobem znázornit funkční využití jednotlivých částí, koncepční řešení nosné konstrukce, koncepční řešení vertikálních a horizontálních komunikací a provozní řešení návrhu.

ŘEZY, POHLEDY

Typický příčný a podélný řez se znázorněním vztahu k přilehlým stávajícím budovám. Čelní pohledy

z ulice Brabansko, Malá Dlážka a z vnitrobloku vč. přilehlých sousedních objektů. Výkres musí dostatečným způsobem znázornit výškové řešení jednotlivých úrovní navrhované zástavby (např. konstrukční výšky jednotlivých podlaží).

FASÁDA, DETAIL

Typický svislý řez fasádou a pohled na odpovídající fragment fasády. Výkres musí dostatečně znázorňovat konstrukční a materiálové řešení obvodového pláště vč. navazujících konstrukcí, a to od úrovně základové spáry po atiku (nejvyšší bod) objektu.

PERSPEKTIVY

vizualizace ze 3D modelu, exteriér, interiér

MODEL

Model bude zpracován v měřítku 1:500 jako vkládací do podložek předem připravených skupinami studentů. Materiál, barva ani grafické zpracování není určeno.

PREZENTAČNÍ PANEL

Panel prezentující koncept a řešení projektu a pro potřeby vystavení, požadovaný obsah viz bod 5.6.. Panel bude zpracován na formátu 70x100cm na výšku a podlepen kapa deskou. Při dolním okraji bude vynechán pruh v šířce 7cm pro dodatečné vlepení identifikace.

Seznam odborné literatury:

E. Neufert: Navrhování staveb, Consultinvest 2000

Metodická směrnice NPÚ: Novostavba v historickém prostředí

P. Borský, D. Černoušková: SHP Městské lázně v Brně - Zábrdovicích, 2016

Termín zadání bakalářské práce: 13. 2. 2017

Termín odevzdání bakalářské práce: 9. 5. 2017

Bakalářská práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a bakalářská práce v elektronické podobě.

Miroslava Panáčková
student(ka)

doc. Ing. arch. Ivo Boháč, Ph.D.
vedoucí práce

doc. Ing. arch. Josef Hrabec, CSc.
vedoucí ústavu

V Brně, dne 13. 2. 2017

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
děkan

ZÁKLADNÉ ÚDAJE:

Názov: Městské lázně Brno Zábřovice

Adresa: Zábřovická 158/13, parc.č. 1142, 615 00 Brno-město

Zadávateľ: FA VUT - bakalársky projekt

Spracovateľ: Miroslava Panáčková

Stupeň spracovávanej dokumentácie: urbanisticko-architektonická štúdia

Dátum: 9.5. 2017

ŠTÚDIA

Mestská časť Brno-Zábrdovice z historického hľadiska patrila k štvrti robotníckej. Na to reagovali oblasti touto prácou riešené. Po prvé urbanistický koncept bývalého továrenského komplexu Zbrojovka a po druhé architektonicko-urbanistická štúdia mestských očistných kúpeľov. Obe tieto lokality už nespĺňajú požiadavky súčasného mesta, preto som sa rozhodla o štúdiu, ktorá ich pomôže začleniť do mestského celku a zároveň bude reagovať na potreby moderného človeka.

URBANISTICKÝ KONCEPT - ZBROJOVKA

Aktuálne je Zbrojovka tretí najväčší „brownfield“ v meste. Priemyselná výroba je pozastavená a dnes čaká na revitalizáciu.

Územie je ohraničené z východnej strany železničnou traťou a zo strany západnej riekou Svitavou. To v návrhu využívam ako riadiace prvky pre umiestnenie funkcií. Na pobreží rieky navrhujem rezidenčné bývanie, ktoré je odstupňované od moderných komplexov až po samostatné rodinné domy. Na strane železnice leží bariérový súbor budov komerčného charakteru. Uprostred sa nachádza mestský blok zmiešaného charakteru s námestím, ktorému dominuje zachovaný továrenský komín. Z juhu dopĺňa blok zachovaná časť vstupnej haly Zbrojovky. Je doplnená o novotvar a spolu tvorí školské zariadenie. Blok viac na sever reaguje na okolitú zástavbu Žideníc a Starej Osady, tvorí „dedinskejší“ charakter. Cestná sieť je navrhnutá na základe pôvodných osí továrne. Pomocou hlavných osí S-J, ktoré tvoria mestskú triedu, sa územie začleňuje naspäť do mesta. Tu sa prelína urbanistická štúdia Zbrojovky a kúpeľov - mestská trieda spája tieto dva celky.

ARCHITEKTONICKO-URBANISTICKÝ KONCEPT – MĚSTSKÉ LÁZNĚ

ŠIRŠIE VZŤAHY

Parcela je situovaná na východ od centra Brna, a to na ulici Zábrdovická v katastrálnom území Zábrdovice. Na pozemku sa nachádza súbor budov letných a zimných kúpeľov, ktoré doplňujú dva vonkajšie bazény. Kúpele boli postavené v roku 1932 a ich autorom je Bohuslav Fuchs. Kúpele patria pod pamiatkovú ochranu. Vtedajší návrh reagoval na potreby ľudí. V roku 1931 bolo v Brne 63 000 bytov, ale len 17 549 kúpeľní. To viedlo k výstavbe očistných kúpeľov, ktoré zdvihli životnú úroveň v robotníckej štvrti. Objekt sa v 1.NP skladal z dvoch sáun a dvoch relaxačných vaní. V 2.NP sa nachádzali vaňové bunky a v 3.NP sprchové bunky. V súčasnosti hlavná budova zimných kúpeľov chátra. Využíva sa len časť letná, to znamená prízemie budovy letných kúpeľov a vonkajšie bazény.

Súčasný stav objektu nevyhovuje či už po stránke návrhovej (dispozície) alebo technickej. Návrh rieši tieto problémy a zároveň sa snaží zachovať architektonickú hodnotu objektu.

Dopravná obsluha daného objektu je zabezpečená z ulice Zábrdovická. Počet pôvodných parkovacích miest nevyhovuje požiadavkám návrhu, preto sa parkovanie rozšírilo na priľahlej parcele na rohu ulice Zábrdovická a Šámalova, ktorá v územnom pláne počíta so zmenou. Táto zmena umožnila celkové rozšírenie ulice Šámalova, rozšírenie chodníkov a zavedenie električkovej trate, ktorá obsluhuje Zbrojovku.

MYŠLIENKA

Jednou z hlavných podmienok pre mňa pri navrhovaní bol fakt "kúpeľov". V 30. rokoch to pre bežného človeka znamenalo pocit čistoty, keďže len jedna šestina domácností malo v byte kúpeľňu. Dnes je tento koncept neopodstatnený, ale zato človek žijúci v hektickej dobe moderného mesta sa rád uchýľuje k očiste psychickej. Rozhodla som sa zanechať pôvodnú myšlienku očisty človeka a navrhla som komplex sáun, vírivých vaní a relaxačného bazéna. Konceptne táto oáza odpočinku reaguje na dopyt po takomto druhu rekreácie v meste, vhodne dopĺňa znovu oživujúcu sa štvrť Zábrdovic, ak berieme do úvahy urbanistický koncept Zbrojovky a jej rezidentov.

ARCHITEKTONICKÝ KONCEPT

BUDOVA ZIMNÝCH KÚPEĽOV

V prvom nadzemnom podlaží sa zanecháva komunikačné jadro. Na podeste sa nachádza recepcia, vstup do šatní a služobné schodisko obsluhujúce medziposchodie a 2. NP. V priestore pôvodných šatní a prezliekacích kabínok navrhujem nové šatne v súlade s novodobými požiadavkami. Keď zákazník vyjde zo šatní, dostáva sa do ďalšieho vertikálneho komunikačného celku, na rázcestie odkiaľ môže pokračovať do troch častí areálu. Prvá je zadná časť, ktorá obsahuje novo navrhnuté dve vírivé vane s tepidáriom a príslušným sociálnym zariadením. Druhá časť pokračuje do druhého podlažia, kde sa nachádza vnútorný saunový svet. Tretia časť smeruje do exteriéru cez novovybudovaný priechod.

Ak vystúpime schodiskom do 2.NP, po ľavej strane sa nachádza zachované veľkolepé nástupné schodisko do 3.NP a po stranách sú sociálne zariadenia. Na konci chodby sa nachádza obnovená kaviare (juice bar) s výstupom na terasu. Na medziposchodí sa nachádza zázemie kaviarne a saunového sveta. Po pravej strane je nová časť saunového sveta, kde sa nachádzajú 4 sauny, 4 sprchy a sociálne zariadenie.

Po výstupe dvojramenným schodiskom na tretie poschodie sa dostávame do predpriestoru s priehľadmi do 2.NP, ktorý ďalej pokračuje do fitness centra so sústavou posilňovacích strojov a samostatnej miestnosti venovanej súkromným hodinám jógy alebo pilatesu.

EXTERIÉR

Zákazník po prezlečení vystúpi von cez novo vystavaný vstup a dostáva sa do súboru štyroch menších objektov, tvoriacich celok vonkajšieho saunového sveta. Po ľavej strane sa nachádza tepidárium, bar s občerstvením a vonkajšou terasou, ktorá susedí s relaxačným bazénom rozdeleným na dve časti pomocou vírivej časti bazéna a vyzdvihnutými múrmi, kde sú nainštalované vodné masážne trysky. Bazén je vybavený perličkovými ležadlami a sedadlami. Smerom vpravo sa nachádza objekt sociálnych zariadení a spŕch. Priestor pod týmto objektom je venovaný vodohospodárstvu bazénu a saun. Posledný objekt tvorí súbor siedmych saun, kde v ich medzipriestoroch sa nachádza ochladzovací a vírivý bazén.

TECHNICKÉ RIEŠENIE

Vlhké prevádzky sú veľkou záťažou pre konštrukciu. Pôvodné kovové okenné výplne rýchlo skorodovali a taktiež vytvárali veľký tepelný most. Neskôr sa pred nich vložila sklobetónová výplň, preto sa tieto výplne kompletne vymenia za vzhľadom totožné, ale technickými parametrami vyhovujúce. Pretože sa jedná o pamiatku, nie je možné zatepľovať budovu z exteriéru. Preto sa v ľavom bloku zimných kúpeľov využije interiérový zatepľovací systém Ytong Multipor na zvislé konštrukcie a dosky minerálnej vaty na podlahy a podhlady. V ľavom bloku, kde sa nachádzajú sauny a vírivé vane, som zvolila vstavbu tepelnoizolačnej a hydroizolačnej schránky - drevenej rámovej konštrukcie s tepelnoizolačnou výplňou.

BILACIA

hrubá podlažná plocha	3620 m ²
čistá podlažná plocha	3150 m ²
obostavaný priestor	13270 m ³
zastavaná plocha	1558 m ²
plocha pozemku	8720 m ²

$10\ 125\ \text{m}^3 * 7\ 150\ \text{Kč}/\text{m}^3 * 0,75 = 54\ 295\ 313\ \text{Kč}$	- náklady rekonštrukcia
$3\ 145\ \text{m}^3 * 7\ 150\ \text{Kč}/\text{m}^3 = 22\ 486\ 750\ \text{Kč}$	- náklady novostavba
$1760\ \text{m}^3 * 5\ 900\ \text{Kč}/\text{m}^3 = 10\ 384\ 000\ \text{Kč}$	- náklady výkopy